

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

II. De Voti Obligatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

ARTICULUS II.
De Voti Obligatione.

SUMMARIUM.

21. *Votum inducit obligationem;*
22. *Votentis intentioni commensuratum.*
23. *Et perseverantem executionis terminò lapsò:*
24. *Nisi iste sit obligationis finiende.*
25. *Votum indeterminatum quoad tempus obligat statim;*
26. *Ut, cum primùm commodè potest, debeat impleri.*
27. *Valet indeterminatum quoad quantitatem & qualitatem,*
28. *Et obligat ad quantitatem minorem & qualitatem utilem.*
29. *Indeterminatum quoad individuum quòvis.*
30. *Et, ceteris pereuntibus, unicò superstitè præstitò, impletur.*
31. *Executio differtur, cum ad tempus cessat.*
32. *Cum perpetuò impossibilis redditur, cessat.*
33. *Votum obligat votentem,*
34. *Et istius obligationem in se recipientem.*
35. *Eò non promittitur factum alienum:*
36. *Sed proprium, præstandum ab ipso votentem.*
37. *Ad alium sibi substituendum non obligato, si id præstare ipse nequeat.*
38. *Ad heredes non transit votum Personale:*
39. *Sed Reale, non tamen ultra hereditatis vires.*
40. *In foro Animæ, etiam si inventarium non sit confectum.*

Q 9 9

41. Mixtum

19. tutione acceptationeque perpetuitatem & firmitatem eam habet; ut ratione sui potestate Ordinaria nequeat relaxari, votentemque ad actum oppositum inhabilem reddat; sic enim Continentiæ annexum susceptioni Ordinis sacri, & professionis Religiosæ Vota Solemnia sunt; quia relaxari à solo summo Pontifice possunt, & non nisi rarissimò & gravissimò casu solent, atque insuper votentem inhabilem reddunt ad actum oppositum, v.g. ad matrimonium contrahendum, c. *Unico cit.* & argumentò à contrario ductò ex c. *Rursus cit.* aut ad rerum dominium ipsi votentis acquirendum, c. *Cum ad monasterium 6. de Statu monach.* Contrà Vota duntaxat Simplicia sunt. Imprimis quæcunque hominum secularium; quia, licet ipsorum quædam v.g. Castitatis & Religionis vota summo Pontifici reservata sint, ad actum tamen oppositum sive ad matrimonium validè contrahendum votentem inhabilem non reddunt, c. *Consuluit 4. & c. Rursus cit. Qui clerici & votent.* Deinde Vota Scholasticorum & Coadjuutorum Societatis JESU, cum; quia solvi possunt à Prælato ea acceptante: tum vero quia Scholastici ante Gregorium XIII. matrimonium validè inire potuerunt: & de bonis suis ita disponere sine superiorum licentia hodièque possunt, ut ex communi docet Sanchez *Lib. 7. Moral. cap. 8. n. 24.* Denique Vota de docendis pueris, Paupertate retinenda, non ambigendis dignitatibus &c. quæ ejusdem Societatis Professi post quatuor Solemnium votorum professionem edunt; quia, licet ab Ordinis Prælato relaxari nequeant, infirmitatem ac firmitatè eam non habent ratione sui, sed ratione Votorum professionem constituentium, quibus annexa & accessoria sunt.

(o)

41. *Mixtum ex parte, non tamen semper ad heredes transt.*
 42. *Vovens Religionem assumere nequit Episcopatum.*
 43. *Sed illam ingredi ad hunc electus.*
 44. *Et confirmatus ingrediendi licentiam petere debet.*

21. **D**E hac præclare Innocentius III. *Licet, inquit, Universis liberum sit arbitrium in vovendo, usque ad eam tamen solutio sive impletio necessaria est post votum; ut sine propria salutis dispendio alicui non liceat resistere, c. Licet 6. pr. fere, sicut Contractus ab initio libera voluntatis, postea tamen necessitatis sunt, l. Sicut §. C. de O. & A. usque ad eam; ut etiam puer (doli capax) ne voti transgressor videatur, ab ejus obligatione sine redemptione, sive ejus in aliud pium opus commutatione liberatus non sit. c. Venientis 2. Si enim fides data homini obligat, ut servetur, multo magis obligabit data Deo.*

22. *Ea autem obligatio commensuratur intentioni ipsius voventis; ut iste neque aliud, vel majus minusve, neque aliò tempore aut loco modòve, quàm ipse intendit, præstare teneatur juxta illud, Facies, sicut promissisti Domino Deo tuo, Deuteron. cap. 23. v. 23. Ratio est; quia votum est lex privata, quâ alicujus rei vel operis præstandi obligatio à vovente assumitur propriâ voluntate. Unde ipsius obligationem huic commensurari: & sicut obligatione Legis publicæ, isti? conditoris, sic ipsam voventis, voluntatem non excedere, est necesse. Quæ omnino certa.*

23. *Dubium autem est primò, an Voti designato tempore non impleti obligatio cesset. Multum refert, an designatio solam executionem, vel etiam obligationem spectet; cum, si soli executioni certum tempus præfigatur, voti autè non*

impleti obligatio maneat perinde, ut habet in se intra mensem debitorum centum, si eo tempore non solvantur, obligatio non extinguitur, l. Magnam 12. C. de Contract. empr. quia votò illò contrahitur debitum duplex: Unum præstandæ rei, quæ est promissa; alterum ejus præstationem ultra præfixum tempus non differendi, arg. l. Celsus 23. §. 1. ff. de Recept. arbitr. Si autem tempus præfigatur ipsi obligationi finiendæ, hæc illò lapsò cessat: ex ipsius voventis, eam ultra tempus illud non extendentis, voluntate, cui ea etiam quoad tempus commensuratur. In studio obligationi finiendæ designatum tempus censetur, quando hoc continet specialem devotionem: Et istius intuitu votum principaliter editur, v.g. cum votò promittitur jejunium in Vigilia alicujus festi: Et ob specialem istius cultum, ob memoriam Passionis Dominicæ festi festi vel Sabbathò ob B. V. Mariæ Venerationem, quia hujusmodi promissionis exequenda obligatio cum tali die extinguitur, Cyprianus 2. 2. q. 88. art. 12. Palao Tract. 1. disp. 1. p. 14. à n. 1. & alii ab hoc relictis.

Dubium secundò est, quando implendum sit Votum, editum sine temporis determinatione. Et Navarrus quidem Manual. cap. 12. n. 42. Cajetanus q. cit. art. 3. & Reginaldus Lib. 1. §. Summa. cap. 286. id ex obligatione implendum volunt, quando voventem conscientia remordet. Sed, ut probè advertit Sanchez Lib. 1. Moral. cap. 14. n. 5. Regula hæc nimis stricta timoratis, & nimis laxa est negligenteribus suæ salutis; eum illos facit & frequenter; hos perraro conscientia solam remordere.

Quare melius cum Sylvestro 7. Volum. 2. q. 2. & §. cit. Sanchez n. 5. & Suarez Lib. 4. de Voto cap. 12. à n. 6. votum implendum docent, quàm primum potest, juxta illud, Cum votum vo-

verū Domino; non tardaveris reddere Deuteron. cap. 23. v. 21. utique ex obligatione; Quia requirit illud Dominus Deus tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum, ibidem v. 22. & Si quid vocasti Deo, ne tardaveris reddere; displicet enim ei infidelis & stultus promissio, Eccl. cap. 5. v. 3. Ratio est; quia Voti obligatio oritur ex hominis promissione & acceptatione Dei fere, sicut obligatio conventionis humanæ; ac proinde, sicut absque temporis determinatione homini facta & acceptata promissio obligat; ut, quod promissum est, statim exigi possit, l. Promissor 21. §. 1. ff. de Constit. pec. sic etiam obligabit, quæ de meliori bono facta est Deo; cum Generaliter in omnibus obligationibus, in quibus dies non apponitur, presentis debeatur, Pomponii JCTi sententia est l. 14. ff. de R. J.

26. Votum autem Quam primum & Statim implere, & in ejus executione non tardare ex æquitate censetur, qui id, quod debet, facit, quam primum spectatis rerum circumstantiis commodè potest: etiam si aliquid temporis intercedat, arg. l. Ratum 13. §. l. Quod dicimus 105. ff. de Solut. secundum quas Quamprimum accipi debet Cum quodam temperamento & Ratio temporis, quod nec maximum nec minimum est & magis intellectus sive prudentis & circumstantias temporis ponderantis viri arbitrio, juxta l. Continuus 137. §. 2. ff. de V. O. Percipi, quam locutione exprimi potest, cit. Sanchez cap. 14. à n. 5. Suarez cap. 12. à n. 12. & Laiman Lib. 4. tract. 4. cap. 3. n. 5.

27. Dubium tertio est de Voto rei, v.g. elemosynæ vel oblationis, indeterminato quoad quantitatem & qualitatem. Ratio dubitandi est; quod ex una, sic vovens ad nihil, arg. l. Triticum 94. §. l. Qui insulam 95. ff. de V. O. junctâ Glossâ in l. Legato 37. V. Pessimus, ff. de Legat. 1. secun-

dum quas rei promissæ vel legatæ incertitudine stipulatio & legatum vitiantur: ex altera verò parte, si ad aliquid, ad majorem quantitatem & qualitatem meliorem obligari videatur, arg. l. Tritia 38. §. 2. ff. de Auro & Arg. leg. hæredes ejus, qui sacræ ædi statuam vovit vel legavit, ad auream vel argenteam potius, quam ad æream præstandam merito obligantis; utique quod plenissima interpretatio adhibenda sit in beneficiis, c. Cum dilecti 6. de Donationibus.

Nihilominus ejusmodi incertitudine & indeterminatione votum non vitari, eoque voventem non nisi ad quantitatem minimam & utilem qualitatem præstandam obligari, cum Panormit. in c. Ex parte 18. de Censibus à n. 2. & Butrio ibid. n. 7. cit. Sanchez cap. 13. à n. 4. Suarez cap. 7. n. 15. & aliorum communis doctrina & aperta decisio est c. Ex parte cit. §. l. Nummi 75. ff. de Legat. 3. cujus palmaris textus est, Nummi indistinctè legatæ hoc receptum est, ut exiguiore legati videantur, si neque ex consuetudine neque ex contextu testamenti possit apparere, quales legati sint. Ratio est partim; quia Votum, cum de voventis mente non constat, strictè, itaque interpretari oportet; ut ad plus non obliget, quam necessarium est ad verificationem eò factæ promissionis, arg. l. Arrianus 47. ff. de V. O. quod quantitate & qualitate minimâ & utili qualitate præstitâ obtinetur: partim verò; quia in obscuris & dubiis minimum est sequendum, secundum, Reg. Semper 9. ff. & Reg. In obscuris 30. in 6.

Neque ex l. Triticum §. l. Qui insulam cit. & ex nullitate legati vel promissionis prophana argumentum rectè ducitur ad causam Piam; hæc enim ex æquitate Canonica sustinetur & determinanda est arbitrio boni viri, promittentis facultates, & circumstantias alias ponderantis;

rantis; cum ejus favor non minor sit quam dotis: cujus ob nimiam generalitatem incerta determinatio facienda est secundum facultates promittentis & dignitatem mariti, l. *Cum post 69. §. 4. ff. de jure lotium*, Panormit. in c. *Ex parte cit. n. 5.* & Tiraquell. *Causa Pia privileg. 55.*

Neque etiam, quantitatem majorem & qualitatem meliorem præstandam, evincunt *cite.* textus utriusque Juris: Canonici; quia, licet ex c. *Cum dilecti cit.* de promptæ Regulæ locus sit in beneficiis Principum & Nobilium, quando latam interpretationem eorum intentioni conformem esse, constat, votorum tamen obligationes in dubio non extendendæ, sed restringendæ sunt; ne sacrilegæ violationi occasio facile detur, ut cum *cite.* Panormit. n. 4. advertit laudatus Suarez n. 13. Civilis autem, quia l. *Titia 38. §. 2. cit.* statuam auream vel argenteam, non aëreā deberi, asseritur; quod, cum in æde sacra solæ aureæ vel argenteæ extarent, ex hac circumstantia de voventis mente satis constaret. Unde etiam legatum vel promissio calicis facta Ecclesie, in qua nulli stannei vel cuprei extant, in dubio de argenteo accipienda est, *arg. §. cit. & can. Ut calix 45. dist. 1. de Consec.* quia hoc casu ex circumstantiis constat de voventis intentione, *cite.* Panormit. n. 4. & Sanchez n. 13.

29. Dubium quartò est de Voto indeterminato quoad individuum, v.g. unius equi vel calicis de duobus vel pluribus. Quò casu, si omnes extant, quem vovens ejusque hæres maluerit præstandum, neque pretiosorem deberi, docent Sanchez *cit. cap. 13. n. 19.* & Molina *Tract. 2. de J. & J. disp. 270. n. 6. arg. c. Ex parte cit. & l. Qui ex pluribus 106. ff. de V. O.* quâ de ejusmodi promissione homini facta
30. idem habetur. Non tamen, ut hi DD. volunt, cæteris individuis pereuntibus &

unò solò remanente, voti obligatio perit; cum enim tali voto existis unus equus vel calix distinctivè, hic scilicet vel ille promissus sit, remanet materia voti tota & ad ejus impletionem sufficiens: quæ proinde, & in dubio, cui Ecclesie promissus sit, cui vovens voluerit, præstanda erit, ut cum Bonacina *Tom. 2. disp. 4. q. 1. p. 1. n. 34.* rectè docet Palao *Tract. 11. disp. 1. p. 12. n. 26.*

Dubium est quintò, an Voti obligatio cesserit, cum ejus executio reddatur impossibilis. Eò casu generaliter, ad rei vel operis alterius substitutionem referendum, tradi videtur c. *Quod super, et* cujus decisione, superveniente executionis impedimentò perpetuò, ac promissio impossibili redditâ executionem, votum peregrinationis ad terram Sanctam præstatione expensarum in iter faciendum est redimendum. Sed hac in re opus est distinctione; vel enim Voti executio impossibilis redditur solummodo ad tempus vel perpetuò?

Si prius, expectandum est, donec impedimentò cessante executio possibilis reddatur, ex aperta decisione *c. cit.* Neque hoc casu dispensationis petendæ necessitas imponitur c. *Non est 5. pr.* quia in ejus casu ad Apostolicam sedem recursum fuit vel ad tranquillandam conscientiam, tam ipsius Regis Hungariæ quam Archiepiscopi Strigoniensis: vobis quòd dubium esset, an perturbatus reguli status justa esset causa differendi executionem votò promissæ peregrinationis ad terram Sanctam: in dubio autem ad suspensorem recurrendum sit, secundum Gloriam c. *Magne 7. V. Noluisse*, ubi ait, quòd nemo debet interpretari suum votum, c. *Venerabilem 34. V. Nec valet, de Electio.* Pirrhing *ad hanc Rubr. n. 8.*

Si posterius, & executio omnino impossibilis est, voti exequenti obligatio cessat.

cessat; hoc ipso; quod impossibile nulla obligatio sit, per *Reg. 185. ff. de Reg. 6. in 6.* Nisi res promissa dividua sit, v.g. peregrinatio cum oblatione centum aureorum; tali enim casu, teclusa voventis speciali intentione, impossibili redditâ parte unâ v.g. peregrinatione, obligatio remanet ad alterum sive oblationem; ne vitale per inutile vitetur, contra *Regulam, Utile 37. in 6. Seclusâ*, inquam, *intentione*; quia, si vovens utramque simul & neutram sine altera, vel partem possibilem solum accessorie ad eam, quæ jam impossibilis est, promittere intendisset, etiam possibilem præstandi obligatio omnino extingueretur, secundum *Regg. 185. & 6. cit.*

Neque advertebat decisio *e. Quod super cit.* quia isto perpetui impedimenti nomine non intelligitur, quod rei promissæ executionem physicè vel etiam moraliter impossibilem, sed quod eam difficillimam reddit: quo casu votum commutatione, sive rei vel operis alterius substitutione redimendum est, ut cum Panormit. in *e. Licet 6. n. 13.* Sylvestro *V. Votum 2. q. 6. & 10.* & aliis advertunt *cit.* Sanchez *cap. 2. n. 25.* & Suarez *cap. 11. n. 17.* Non malè etiam alii, votum Peregrinationis Hierosolymitanæ redimendum ibi asserti, volunt; quod eam voventes, ad subsidium terræ Sanctæ per se vel, si etiam, iusto impedimento interveniente, ita non possent, per subministratos sumptus ferendum se obligare intendisse, ab Ecclesia præsumerentur, ut non obscure insinuat *e. cit.* textu & notant Panormit. *ibi n. 5.* Navarrus *cit. cap. 12. n. 55.* & Laiman *cit. Tract. 4. cap. 3. in fine.*

33. Dubium sextò est, an voto solus vovens adstringatur. Quod oritur ex *e. Licet 6.* ubi ab Andrea Rege Hungariæ in terra Sanctæ subsidium voto promif-

sam expeditionem filius coactus est adimplere: quod etiam comprobatur usus; cum non rarò in acceptorum à Deo beneficiorum recognitionem, ad imminenti mali periculum averendum à Magistratibus edantur vota, ad quorum executionem populus adstringitur & compellitur. Sed hæc leviora sunt, quàm ut votò ab aliquo editò alios, qui in id non consentirent, adstringi persuadeant; quia *e. cit.* filius ad peregrinationem Hierosolymitanam ideo solum compulsus fuit; quòd intellectâ piâ voluntate parentis illam voventis, quod iste voverat, sine ulla dilatione se impleturum ipse promiserit; ac proinde ad obeundam illam peregrinationem suò potius quàm paternò votò teneretur; quia ab ipso facta Crucis assumptio voti Deo facti signum fuit, ut ex communi DD. sensu advertit Suarez *cit. Lib. 4. cap. 9. n. 3.* Voto etiam edito à Magistratu vel majori parte communitatis, ut hæc tota obligetur, necessarium est; ut ab aliis eam constituentibus acceptetur, vel approbetur ab Episcopo; ut pium opus, ad quod Magistratus vel communitatis pars major proprio voto adstringitur, ipsi Ecclesiasticâ autoritate late vel approbatæ legis vi præstare teneantur, ut advertit idem Doctor & *cit.* Sanchez *cap. 15. n. 19.*

Quamobrem Sylvestri *V. Votum 2. q. 9. cit.* Sanchez *cap. 15. num. 14.* & aliorum communis doctrina est, voto quocunque adstringi solum voventem; quia votum est lex privata, quam vovens sibi ipse imponit & obligatio ab ipso voluntariè suscepta: quem proinde ex ipsa voti natura & voventis intentione solum adstringit, juxta illud Regii vatis, *Reddam tibi vota, quæ distinxerunt labia mea. Psalm. 65. v. 13.* nisi ab ipso vovente sibi impostam obligationem voluntariè etiam alii assumant: sicut

- sicut accidit *c. Licet cit.* & non raro in votis Realibus; cum eorum executio iisque promissæ rei exhibitio, v.g. oblatio calicis aut elemosynæ largitio, de suo per alium fieri non raro solet. Unde
35. Infertur primò, voveri non posse factum alienum, v.g. ieiunium, peregrinationem, ingressum Religionis alterius: de quo tamen edita vota à DD. ferè sustinentur adhibitâ interpretatione, vi cuius ipsis promissâ censeatur diligentia & serius conatus; ut, quod ipsius nomine promissum est, præstet. Quò modò si vota explicentur, iis non tam alienum, quàm proprium factum, scilicet diligentia & cura est promissa, secundùm Glosfam in §. *Si quis alium 3. Institut. de Inutil. Stipul.* quâ adhibitâ si alter nolit, ex promissione sua ortâ obligationi vovens satisfecit, *cit. Sanchez Lib. 3. cap. 5. n. 9.*
36. Infertur secundò, votum implendum ab ipso vovente, neque satisfieri, si eò promissum, v.g. ieiunium, peregrinationem vel ingressum Religionis exequatur alius; quia eò promissum factum proprium est. Quod etiam procedit in voto Reali, cum isto quoque obstrictus satis non faciat, si ad rem promissam præstandam alium inducat: nisi iste eam præstet de rebus ipsius voventis vel nomine ipsius aut animò ipsum ab obligatione liberandi: & quod ita suo nomine factum est, vovens ratum habeat; cum enim ratihabitio retrotrahatur & mandato æquiparetur, per *Reg. 10. in 6.* perinde esset, ac si pecunia in pauperes distribuenda donata voventi ejusque distributio ab hoc mandata fuisset, *Sanchez cit. cap. 15. n. 7. & Laiman cit. Tract. 4. cap. 3. n. 8.*
37. Infertur tertio, eum, qui votum suum implere ex quacunque causa, etiam suâ culpâ non potest, alium, ut id im-
- pleat, rogare non teneri, sive id Reale sit, sive Personale; ac proinde, sicut qui ieiunium vel peregrinationem vovit, cum rebus destituitur: sic etiam, qui elemosynæ largitionem, oblationem calicis vel Monasterii fundationem vovit, cum facultatibus deficientibus non potest, ad alium, qui ea præstet, sibi substituentem, nisi ad hoc ipsum se obligare intendisset, non adstringi; quia voventis promissio se non extendit ultra ipsius intentionem, *arg. l. Non omnia 19. ff. de certum petatur:* quæ fuit, actum vel opus promissum per se vel de suo præstare, *cit. Navarrus cap. 12. n. 51. Sanchez cap. 10. n. 10. & Laiman cap. 2. n. 9.*
- Dubium septimò est, an defuncti votò teneatur hæres, cuius Relatiò procedet ex qualitate voti. Et quidem, si hoc sit merè Personale, sicut est, quò oratio, ieiunium aliisque mortificationibus vel peregrinatio promittitur, non hæredem non transire, sed cum voventis persona extinguitur, communis omnium doctrina, istiusqueratio perspicua est, quòd vota Personalia sunt de actione ipsius voventis, quæ præstari ab hærede nequit. Hæres tamen etiam ad actionem eam, quam vovens promissit, similem obligari potest vel; quòd testator ipsum instituit sub conditione vel obligatione eam præstandi: vel; quòd hæres sponte promissit, v.g. peregrinationem aliâve actionem similem ei, quam defunctus vovit, *arg. c. Licet 6.*
- Si votum sit Reale, ejus iuxta hæreditatis vires implendi obligationem ad hæredem quemcunque transire, Regula est Juris utriusque, *c. Ex parte 18. de Consensibus & l. Si quis rem 2. ff. de Polluti.* quibus textibus hæres ad solvenda defunctorum vota & promissiones distretè obligatur ex ratione; quòd voti obligatio-

nem ad heredem transire constet, quæ
 redditur *l. cit.* cuius ratio ulterior est;
 quia hæres adeundum hereditatem ex quasi
 contractu defuncto, sicut in rebus, iuri-
 bus & actionibus, sic etiam in oneribus &
 obligationibus Realibus ipsi hereditati an-
 nexis succedit *l. Hereditas 62 ff. de R. l. ad*
que proinde obligatur ex Justitia, & sub
privationis hereditatis, tanquam ejus in-
dignus, & excommunicationis poenis
compelli potest, c. Licet cit. & c. Si ha-
redes 6. de Testament. cit. Sylvester q.
11. d. 4. Sanchez cap. 15. n. 26. & 29. &
Suarez cap. 11. n. 6. Dixi autem, Jux-
ta vires hereditatis sive ex eo tantum,
 quod, debitis solutis & necessariis funeris
 expensis jam deductis, superest, *l. Mulier*
72. ff. de Jure dotium & l. fin. §. 4. C. de
Jure delicti. quia de eo solo testator vo-
 vendo aut legando disponere potest.
 Quod in foro Conscientiæ interno satis
 probabiliter procedit, etiamsi inventa-
 rium confectum non sit, non obstante *g.*
12. l. fin. cit. hæres inventarium non
 conficiens ad defuncti debita solvenda
 ultra vires hereditatis obligante; quia
 hæc ejus dispositio fundatur in præsum-
 ptione fraudis, quæ inventarium non con-
 ficiens res subtraxisse videtur: quæ pro-
 inde fraude cessante legis obligatio in fo-
 ro Conscientiæ cessat, ut cum Bartolo in
l. 1. C. de SS. Eccles. n. 45. Felino in c. 1.
de Constitut. n. 44. Sylvestro V. Hereditas
3. q. 3. & aliis docent Sanchez cit. cap.
15. n. 37. & Palao cit. disp. 1. p. 16. n.
4. Eodem modo hæredi salva manere
 debet legitima; quippe quæ per debitum
 voluntarium & merè liberale, cujusmo-
 di est, quod ex voto aut legato pio ori-
 tur, gravari aut diminui à testatore non
 potest, Covarruvias in *c. Si hæres cit.*
n. 9. Sanchez l. cit. n. 38. & Laiman cit.
Tract. 4. cap. 3. n. 13.

41. Si demum votum sit Mixtum, vo-

ventis defuncti hæres præstare tenetur;
 quod in eo Reale, & independentè à
 Personali est promissum: non etiam id,
 quod in voto Personale vel dependentè
 aut accessoriè ad hoc est promissum, *arg.*
Reg. Accessorium 42. in 6. Sylvester V. Vo-
tum 2. q. 11. d. 3. Navarrus cit. cap.
12. n. 56. & Sanchez cap. cit. n. 30.

Dubium octavò est, an Religionis
 voto satisfiat susceptione Episcopatus. 42:
 Quod non obscure sustinet Panormit. in
c. Per tuas 10. n. 6. & suadet ratio; quia
 Episcopatus est status perfectior Reli-
 giosò, *c. Licet 18. de Regular.* quia is-
 ste via est ad Perfectionem consequendam,
 quam ille supponit, juxta illud, *Opor-*
ter Episcopum irreprehensibilem esse, 1.
Timoth. cap. 3. v. 2. Cùm ergo vo-
 tum non infringat, quid in melius com-
 mutat, *c. Scriptura 4. hæc Rubr. & c.*
Pervenit 3. de Jurejurando Religionis vo-
 to Episcopatus acceptatione satisfiet: si-
 cut voto certæ Religionis satisficit per in-
 gressum strictioris, *arg. cc. cit.* Quod
c. Per tuas cit. decisione firmatur; quia
 eò Papa post votum Religionis ad Epi-
 scopatum electo Religionis ingressum so-
 lummodo suadet, non præcipit; cùm
 uratur verbò *Consulimus.* Unde ac-
 ceptionem Episcopatus post votum Reli-
 gionis omni culpâ vacare, cum Rodri-
 quez Tom. 2. Summa cap. 6. n. 6. exilti-
 mat Henriquez Lib. 10. cap. 3. ad finem.

Sed hæc *c. Per tuas cit.* expositio
 soli verborum cortici inhæret, & non
 assequitur mentem rescribentis; cùm
c. cit. post ejusmodi votum ad Episcopatum
 electo Papa Religionis ingressum suadeat
Si suam sanare desideret conscientiam;
 quibus verbis voventem, Episcopatus ac-
 ceptione non obstante, ad ingressum
 illum conscientiæ obligatione & sub pec-
 cato adstrictum, declarat; quia consulen-
 ti sua sit id, ad quod voti vi tenebatur, ut
 in *c. cit.*

in c. cit. notat Barbosa *n. 3.* Unde ejusmodi voto assumptione Episcopatus factis non fieri, & votum istud dimisso ad Religionis ingressum sub peccato adstringi, communis est sententia DD. à qua, etsi non divertam, ingressum tamen illum post assumptionem Episcopatus non semper liberum & expeditum; ideoque locum esse existimo distinctioni; vel enim ejusmodi voto ligati ad Episcopatum electio ab ipso solum acceptata est, vel ea insuper à Sede Apostolica est confirmata?

43. Si prius, ut in casu *c. Per tuas cit.* juxta istius decisionem dimisso Episcopatu Religionem ingredi debet: & quia spiritualis conjugii vinculo alligatus nondum est, liberè potest, non obstante Perfectione status Episcopalis; quia, licet iste secundum se spectatus perfectior sit Religioso: non tamen perfectius est, ipsum assumere & appetere præ Religioso, cum; quia Episcopalis exigit hominem irreprehensibilem, 1. *Timoth. cap. 3. v. 2.* hoc est, Perfectum & omni virtutum genere ornatum; cum unico illo verbo omne Virtutum genus expressum sit, secundum S. Chrysostomum *in Epistol. ad Timoth. Homil. 10.* se autem ita perfectum esse, præsumere de se nemo debet & potest sine nota elationis: tum verò; quia Episcopalis status non est medium perfectius ad propriæ animæ salutem consequendam; ac proinde votenti non melior quam status Religiosus. Quare post illius votum ad Episcopatum electus Religionem ingrediendo votum adimplere tenetur; etsi, eò per ingressum impletò, ad Episcopatum eligi, sique electionem cum licentia Prælati valeat acceptare; quia status Religiosus Episcopalem dignitatem non excludit, *Clement. 1. §. fin. de Elect.*

44. Si posterius, & voto insuper habito Episcopus iam confirmatus aut insuper

consecratus sit, licet Episcopatus assumptione peccarit; quòd votum exequens liberam facultatem sibi ademerit, & illius Religionis adhuc teneatur, per alterum tamen ingressum id adimplere non potest sine autoritate Sedis Apostolicæ, relaxantis vinculum matrimonii spiritualis, quò Ecclesiæ suæ per Confirmationem est devinctus, *c. Inter 2. de Translat. Episc. §. c. Nisi cum pridem 10. de Renunciat. cit.* Sanchez *cap. 17. n. 4. Suarez Lib. 3. cap. 4. n. 8.* & aliis relatis in *c. Per tuas cit.* Barbosa *n. 5.* & Gonzalez *n. 3.* Casu tamen, quò Ecclesiæ sive Episcopatus utilior, etque melior, quam ad præfuturum judicaretur, vinculo, quò Ecclesiæ suæ alligatus est, dissolvi non potest, Papa non facillè impetrandam jam non cum de Religionis voto, post Episcopatum jam assumptum edito, egerit *Lib. 1. Tit. 9. n. 73.*

ARTICULUS III.

De Voti Redemptione, seu Commutatione & Relaxatione.

SUMMARIUM.

43. Voti obligatio cessat 1. Leprosorum &c.
46. II. Conditione deficiente.
47. Etiam culpa ipsius votentis.
48. III. Cessante causa finali adque causa.
49. IV. Irritatione, quâ impuberum vota à patre:
50. A tutore, & aliquando à matre.
51. Non etiam ab herede & Magistro casantur.
52. Etiam puberum vota, ante pubertatem:

53. Non